

VICENT SANCHIS, director
SALVADOR COT, DAVID GONZÁLEZ,
LLUÍS MARTÍNEZ, JOSEP PLAYÀ, subdirectors

SECCIONS: JOAN ARMENGOL [Economia]; IGNASI ARAGAY,
BERNAT SALVÀ [Cultura i Espectacles]; ALBERT BALANZÀ
[Política]; TONI BROSA [Esports]; DAVID CASTILLO
[Suplement Cultural]; MANEL CASTILLA [Disseny];

SANTI GONZÁLEZ [Món]; PEPA MASÓ [Societat]; ÓSCAR
MONTFERRER [Comunicació]; ALBERT PLA [Edició];
CARLES PRATS [Opinió]; MONTSERRAT RIUS
[Documentació]; ROBERT RAMOS [Fotografia]
Delegada a Madrid: MONTSE OLIVA

REDACCIÓ I SEU SOCIAL:
Enric Granados, 84 - 08008 Barcelona

DELEGACIÓ A MADRID:
Carrera de San Jerónimo, 15-17 - 28014 Madrid
Tel.: 91 454 72 66 - Adreça electrònica: madrid@avui.cat
CENTRALETA Tel.: 93 316 39 00 - Fax: 93 316 39 36
DISTRIBUCIÓ Tel.: 93 316 39 16 - Fax: 93 316 39 15
ADREÇA INTERNET: http://www.avui.cat
SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT
Tel.: 902 884 252 - Fax: 93 316 39 15

SUBSCRIPCIONS: DYRSA Pere IV, 467 Barcelona. Tel.: 902 884 252
PUBLICITAT: PUBLIPRESS MEDIA, SA. MANUEL FERRER, director general
Barcelona: JOAN FERRANDO, director de Publicitat. RAÛL GILABERT, cap de Publicitat. Av. Diagonal, 475 - 08036.
Barcelona. Tel.: 93 344 30 00 - Fax: 93 344 31 91. e-mail: avui@publipressmedia.com.
Madrid: JAVIER PIÑEIRO, director de Publicitat. e-mail: jpineiro@publipressmedia.com. CRISTINA MADRAL. e-mail:
cmadral@publipressmedia.com. c/ María de Molina, 54 - 28006 Madrid. Tel.: 91 515 91 00 - Fax: 91 515 91 09.
IMPRESSIÓ: Gráficas de Prensa Diaria. DL: B20.249-1976 DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD. A efectes del previst a l'article
32.1, paràgraf segon de la LPI, Corporació Catalana de Comunicació SL s'oposa expressament a la utilització de qualsevol contingut d'aquest diari amb la finalitat
de fer ressenyes o revistes de premsa amb fins comercials (press-clipping) sense comptar amb la autorització prèvia de Corporació Catalana de Comunicació SL.

Carles Sentís

Periodista i escriptor

L'esperit de Josep Trueta

S'ha dit que moltes persones eminentes pateixen dues morts: la física pròpiament dita i l'oblit en què cauen passats pocs anys de la seva defunció. Aquesta segona mort, per evaporació de la memòria, és el cas més habitual, però hi ha també molts exemples de pervivència. Ara mateix, quan fa exactament 30 anys de la mort de Josep Trueta, s'ha de deduir que la posteritat ha mantingut el que en podríem dir l'"esperit" de Josep Trueta. Justament amb el títol *The spirit of Catalonia*, el doctor Trueta, i no gaire temps després d'haver estat invitat a exercir la seva cirurgia a Anglaterra, publicà a Oxford un llibre per explicar als lectors anglesos el que constitueix el fet català. És a dir, un breu repàs per la seva història jurídica, política, econòmica i artística. El llibre, en si mateix, no és una gran peça. Està redactat, a estones no laborals, a les biblioteques d'Oxford, on residia. També va poder utilitzar la col·lecció privada de Gustau Gili, el llibreter català que treballà i visqué a Oxford. El llibre el dedicà a Pau Casals, segurament perquè també el mestre del violoncel aprofità la seva anomenada i prestigi per explicar, de tant en tant, el que era i havia estat Catalunya. Cal recordar, en aquest sentit, els mots que va pronunciar abans de començar el seu concert a la Casa Blanca. Amb poques paraules i discretes Pau Casals explicà davant del president dels Estats Units com era l'esperit de la terra d'on venia. Ignoro la difusió del llibre de Trueta, però el fet que s'hagués editat a Oxford ja fa pensar que els lectors, si no nombrosos, havien de ser de qualitat. L'any 1950 el llibre *L'esperit de Catalunya* es publicà a Mèxic.

"EL MÉDICO QUE SÓLO SABE MEDICINA, NI MEDICINA SABE". Heus aquí la sentència de Letamendi que escauria a Josep Trueta, perquè no era pas un historiador ni un assagista, sinó un metge. Un metge humanista, això sí. Un metge que justament degué el seu èxit i fama a les innovacions de caràcter científic. Una ciència, per altra banda, aparentment gens complicada. Més aviat diríem pràctica, car a Trueta es deu el guariment de fe-

"Amb el títol 'The spirit of Catalonia', el doctor Trueta, i no gaire temps després d'haver estat invitat a exercir la seva cirurgia a Anglaterra, publicà a Oxford un llibre per explicar als lectors anglesos el que constitueix el fet català"

GUILLEM CIFRÉ

rides de guerra amb procediments a l'abast de les difícils situacions de campanya. Ningú creia, abans d'ell, que una ferida oberta es podia tractar amb una neteja a fons d'aigua i sabó i després posar-hi guix. D'aquesta manera va evitar, durant la Guerra Civil, moltes defuncions que es produïen per gangrenes i infeccions conseqüència, sobretot, dels mitjans usats, o de la seva manca, entorn dels combats. Els anglesos, assabentats de les seves pràctiques de cirurgia durant la Guerra Civil, van anar a trobar-lo a França, on estava com a refugiat, per invitar-lo a incorporar-se als serveis clínics de l'exèrcit anglès. Acabada la Segona Guerra Mundial i després d'un període dedicat a la investigació, va ser nomenat titular clínic a Oxford. És des d'Oxford que el seu nom esdevingué internacional i des d'allí no sols va escriure tractats mèdics sinó que es desplaçà, per donar conferències, fins i tot a Nord-amèrica.

FA POCOS DIES, EN UN MAS DE L'EMPORDÀ, vaig parlar de Josep Trueta amb el doctor Joan Roig, que fou un dels seus col·laboradors més immediats, tant en els últims anys a Anglaterra com quan després del 1967 tornà a Barcelona, on continuà treballant. Era el mateix edifici on també exercia les seves funcions el doctor Florey, que va ser qui donà el cop de mà decisiu a la penicil·lina. Com és sabut, el doctor Fleming, el seu descobridor, no va saber, de moment, com s'havia d'aplicar fins que el seu col·lega, Florey, hi donà el toc definitiu.

LA POSTERITAT, COM DÉIEM, HA ESTAT AMABLE amb Josep Trueta. Un encert, donar el seu nom a l'esplèndid hospital de Girona. A Madrid un dels més importants és el Gregorio Marañón. Però mantenir el seu nom no és suficient per mantenir l'esperit de Trueta. Més escaient és recordar la seva obra i la seva persona. El 1970, a la Costa Brava, vaig entrevistar el doctor Trueta. L'havia conegut, amb la seva família, a cases d'amics comuns i sempre sorprenia la seva senzillesa, la seva afabilitat i la seva noble testa coberta de cabells blancs. No s'havia fet un *gentleman* a Anglaterra. Ja ho era quan hi va anar.

DE FIL DE VINT

El codi valencià

Isabel-Clara Simó

Com tothom sap, 'El codi Da Vinci' ha arrasat en vendes a tot arreu del món i ha tingut tanta força que ha arrossegat dotzenes i dotzenes d'escriptors a escriure novel·les històriques amb enigma incorporat. Per què ha triomfat tant? Ha sabut reunir ingredients que hom trobava dispersos però no reunits: una conspiració, un sistema de misteris, uns personatges bons enfront d'altres de dolents, una crítica al poder eclesiàstic i un recurs a la història de manera que ningú se'n senti profà. Doncs no és poca cosa.

Ara bé: imagineu-vos que una novel·la així estigués estupendament escrita, imagineu que en comptes d'enfebrosides invencions de la història fos rigorosa i sòlida, que els personatges tinguessin la vibració de la seva humanitat, que el sistema de misteris fos versemblant i que l'amenitat fos tal que no la poguessis deixar. Doncs això que acabeu d'imaginar és exactament la novel·la d'Alfred Bosch *Inquisitio*. Però no farà la volta al món, ni la traduiran a un centenar de llengües, ni arrossegarà els autors a ser rigorosos, i sabeu per què? Perquè no passa al Louvre ni al Vaticà, sinó als carrers de València. Els carrers de València –o els de Barcelona o els de Palma–, ai las, no tenen el pedigrí d'internacionalitat que s'exigeix a un *best seller*.

Pitjor per als lectors, perquè estic parlant d'una novel·la estupenda, culta, ameníssima i de denúncia basada en fets reals. A partir d'ara, quan passegi per València, em fixaré més en el traçat dels carrers i el compararé amb les constel·lacions. I pujaré al Micalet més atenta. No us la podeu deixar perdre: li dona mil voltes al famós *Codi*. I és ben nostra.

DES DEL MOLÍ

Botigues de la nostàlgia

Maria de la Pau Janer

S'han posat de moda les botigues de la nostàlgia. Són aquells comerços on pots comprar mobles antics, llençols i tovallons brodats, motllos per fer galetes, targetes vintage, camises del temps de

les àvies, i moltes altres andròmines delicioses. Hi ha coses que ens agrada recuperar. N'hi ha d'altres que està de moda recuperar. Segons dicten les últimes tendències, és l'hora de deixar de banda el minimalisme. Ara s'imposen les voluntats de recobrar el passat. Aquell temps perdut de mobles sòlids, fustes treballades, i robes cosides amb cura. Allò que formava part de la història dels avis, que tot ho guardaven i tot ho mantenien

viu. Avui, en aquests temps de canvis en què les coses no duren gaire, perquè són volàtils i fugisseres, triomfen les botigues que s'assemblen als Encants. Després d'una llarga època d'objectes clínex, d'usar i llençar, torna a triomfar allò que perdura.

La gent necessita recuperar passats amables, plens d'històries que queden en els objectes. Si no existeixen els passats amables ni les històries, poden inventar-los. És qüestió de comprar tot el

que no ha vingut per herència. Qui no hagi tingut uns avis que li llegaren un sofà de caoba o una vànova de fil pot fer dues coses: resignar-s'hi o provar de comprar-ho. Fer un simulacre de recuperació, autoenganyar-se, i crear-se una falsa il·lusió que li alegri la casa. Probablement li alegrarà una mica també la vida. Al Born de Barcelona, comença a haver-hi botigues d'aquest tipus. Venen objectes productes de la nostàlgia. La nostàlgia del que tingué-

rem o, ben a l'inrevés, del que mai no hem tingut.

La gent que ha canviat algunes vegades de ciutat o, simplement, d'adreça, que ha viscut divorcis o separacions, està acostumada a portar l'equipatge de la vida en una sola maleta. Només les persones que viuen al lloc on van néixer, i que pertanyen a un determinat entorn, poden conservar peces autèntiques del passat. La resta haurà de conformar-se amb aquesta fórmula nova.